

גישור

במערכות חינוך ומשפחה

גישור במערכות חינוך

תוכנית רב-תחומית לבניית הסכמות להתערבות מונעת ליישוב סכסוכים בהסכמה

רקע לקורס

הסוערים ולהוות גורם מאזן. בית הספר, ומרחבים חינוכיים נוספים הפועלים בקהילה, יכולים להוות את הכוח המרכזי שיחולל שינוי מהותי. הם מקרינים על סביבתם ומייצרים אקלים חברתי סביבתי, שיש בו כדי לפתור סכסוכים ומחלוקות. התהליך החשוב הזה יעשה בשותפות, בה יקחו חלק כל הגורמים הפועלים במרחב החינוכי ואשר משיקים אליו.

התוכנית שלהלן כוללת (הוליסטית) ומשלבת את כל המשפיעים והמושפעים, ומטבע העניין היא ייעודית לכלל מרכיבי נושאי מערכות החינוך. בין נושאים אלו:

- אלימות בית ספרית
- יחסי תלמידים-תלמידים
- יחסי תלמידים-מורים
- יחסי הורים-בית ספר
- יחסי הורים-מערכת החינוך
- יחסים עם הקהילה
- רב-תרבותיות
- מחלוקות שכר ותנאי שרות
- קונפליקטים ערכיים במערכת ובקהילה

החברה הישראלית הנה חברה רב תרבותית, מגוונת ומורכבת ובה פסיפס של זהויות אתניות, לאומיות, וחברתיות. ככזאת, היא מתמודדת עם אתגרים מורכבים, דילמות, קונפליקטים ודילמות בכל תחומי החיים. האתגרים החברתיים, אתם מתמודדת הדמוקרטיה הישראלית, כוללים נקודות ממשק רבות, שבהן נגלים אלינו שסעים חברתיים לא פשוטים, בהם למשל, היחסים בין יהודים לערבים, בין עולים חדשים לבין ותיקים, בין חרדים לבין חילוניים ועוד.

החברה הישראלית הופכת בשני העשורים האחרונים לפחות סובלנית, השיח המתקיים בין מרכיביה הופך ליותר כוחני וגילויי אלימות מתגלעים בכל תחום בחיינו האישיים והציבוריים.

בית הספר הנו מיקרוקוסמוס של החברה הישראלית, לטוב ולרע. במרחב החינוכי, החשוב והמהותי הזה, ניתן לראות את השתקפותם של האתגרים הכבירים, שאתם מתמודדת הדמוקרטיה הצעירה שלנו.

מערכת החינוך הנה נדבך חשוב מאין כמותו ביכולת שלנו לחולל שינוי מהותי, לגשר מעל המים

המטרה

לתת בידי המחנכים והמשתתפים בקורס כלים שיסייעו להם לגשר על סכסוכים ומחלוקות וליישבם בדרך של הידברות ובניית הסכמות - בבית הספר ובקהילה.

יצירת אקלים מיטבי

לגישור פערים ותרבויות בדרך של הידברות.

התמרת השיח

משיח זכויות (מגיע לי) לשיח של אינטרסים (כדאי לי).

לימוד והטמעת השפה הגישורית

כשפה שגורה בפי כול.

בניית מוסדות וסגל

ליישוב סכסוכים.

בניית מנגנון להנחלת הגישור

והשפה הגישורית בקהילה.

הפיכת ביה"ס למרכז גישור

בו כולם משתתפים.

בניית מנגנון לבניית הסכמות, להתערבות מונעת וליישוב סכסוכים בהסכמה במערכות חינוך ובמשקיה.

השיטה

- בניית פרויקט "גישור במערכות חינוך"
- הכשרה מקיפה לסגל מוביל (משפיעים ומושפעים)
- הכשרה מקצועית לסגל התפעולי
- הנחלת השפה הגישורית לסגל, למטפלים, למטופלים ולקהילה.
- בניית מוסדות פנים-ארגוניים (נאמני גישור) שיעסקו בפועל במניעה בהתערבות וביישוב סכסוכים.
- בניית מוסדות חוץ-ארגוניים לשירות הקהילה.
- בניית יחידה מחקרית לאיתור גורמי מחלוקת ואלימות המשתקפים במקרים הנדונים ובניסיון המצטבר.
- בניית מרכז הערכה לתוכנית.
- בניית מערך שוטף של כנסים, ימי עיון, סמינרים, קורסי לימוד, שדרוג מיומנויות והכשרה מקצועית.
- בניית גורמי מוטיבציה להצטרפות לתוכנית.

חובות הקורס

- נוכחות והשתתפות פעילה במפגשים
- השתתפות במקרי בוחן ובסימולציות
- מילוי כל המטלות
- הגשת עבודת גמר מסכמת

דרכי הערכה

הגשת מטלות ופרויקט סיכום

התוכן

- לימוד קונפליקט
- היבטים ערכיים ומשפטיים במערכות חינוך
- לימוד התיאוריה והתפיסה הגישורית
- לימוד קהילה וגישור בקהילה
- ניהול ותפעול מרכזי גישור
- הגישור הבן-דורי
- גישור ייעודי למערכות חינוך
- לימוד ושדרוג מיומנויות לניהול משברים, לקבלת החלטות, להתמודדות עם לחצים ולניהול משא ומתן

פרקטיקום - התנסות מודרכת מובנית ומומחזת:

- מקרי אמת
- סרטי הדגמה והמחשה בגישור
- סיורים מקצועיים

היקף התוכנית

תוכנית שנתיית מודולרית להכשרה, לייסוד, לביסוס ולהטמעת התוכנית.

המנהלים האקדמיים

מר' צביקה שרטור

- בעל M.Sc בהנדסת תעשייה וניהול - התמחות במנהל רפואי
- מנהל איכות בכיר
- מגשר מוסמך
- מנכ"ל מכללת "משקית", יוזמות
- מנכ"ל דיאלוג המרכז לגישור ויישוב סכסוכים

ד"ר עודד אבישר

- מנהל לשעבר במחלקת הדרכה במנהל חברה ונוער במשה"ח
- מפקח ארצי (בדימוס) לפיתוח מקצועי של עו"ה
- מנהל לשעבר של המרכז הארצי לפיתוח סגלי - הוראה בבית יציב בבאר שבע

המנהל

מר אלי גנץ

- בעל M.A בלימודי עבודה; מנכ"ל ד.א.ת.א, עמותה לקידום מקצועי של עובדי דפוס, אנרגיה, תקשורת והאומנים

המרצים

אקדמאים ומגשרים מנוסים בעלי תארים רלוונטיים בתחומם.

שותפי התוכנית

- מכללת "מישקית"
- מכללת "יוזמות"
- "דיאלוג", המרכז לגישור ויישוב סכסוכים
- המכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי

כַּיְנָה: התוכנית תגובש סופית בשילוב הרשויות וההנהלות המשתתפות בפרויקט.

התוכנית תותאם לאופי הקהילה ולתרבות שבקרבה שוכנת המערכת ולה ניתן שירותי השרות

סילבוס גישור במערכות חינוך

- 1 < מבוא לגישור במערכות חינוך
- 2 < מאפייני הסכסוכים במערכת החינוך
- 3 < אלימות במערכת החינוך - סוגי האלימות (מילולית, פיזית, מינית, אינטרנטית, וכד)
- 4 < קונפליקטים בין תלמיד לתלמיד - ניתוחי מקרה
- 5 < קונפליקטים בין מורה לתלמיד
- 6 < קונפליקטים בין הורה למורה
- 7 < קונפליקטים בין מורה למורה
- 8 < קונפליקטים בין צוות מורים למנהל
- 9 < קונפליקטים בין מנהל להורים
- 10 < קונפליקטים בין המנהל למשרד החינוך
- 11 < קונפליקטים בין מנהל לרשות מקומית
- 12 < קונפליקטים בין זכויות התלמיד לזכויות המורה
- 13 < קונפליקטים בין מערכת החינוך לארגוני המורים
- 14 < השתקפותם של קונפליקטים חינוכיים באומנות, בספרות בקולנוע ובתיאטרון
- 15 < גישות ייחודיות לגישור במערכות החינוך
- 16 < הקמת מרכז גישור בית ספרי
- 17 < פיתוח מודלים לחינוך לגישור במערכות החינוך
- 18 < הנחיה יישומית לקראת ביצוע פרויקט הגמר
- 19 < הצגת הפרויקטים
- 20 < סיכום וחלוקת תעודות

ביבליוגרפיה

המשתתפים יקבלו חוברת קורס עם מאמרים מוארים.